

NAZIV PROGRAMA

Specijalističko usavršavanje prvostupnika sestrinstva u djelatnosti hitne medicine

NOSITELJ I IZVODITELJ PROGRAMA

Sveučilište Sjever

Sjedište: Trg dr. Žarka Dolinara 1

48000 Koprivnica

<http://www.unin.hr>

E-mail: info@unin.hr

Sveučilišni centar Varaždin

104. brigade 3

42000 Varaždin

Tel: 042/493-338

Faks: 042/493-333

E-mail: tajnistvo.vz@unin.hr

1. CILJEVI I ISHODI UČENJA

Cilj programa specijalističkog usavršavanja je teorijskim i praktičnim usvajanjem znanja i vještina osposobiti prvostupnika sestrinstva za samostalno pružanje medicinske skrbi u svojoj domeni rada, kako u izvanbolničkoj tako i u bolničkoj hitnoj medicini, a temeljen na suvremenim znanstvenim spoznajama za zbrinjavanje hitnih stanja u skladu s etičkim načelima, na humani način pun poštovanja, s dodatnom psihosocijalnom potporom, a u skladu sa svojim kompetencijama.

Program specijalizacije stvoren je zbog znanstvene, kliničke i organizacijske potrebe za medicinskom disciplinom čije je primarno polje djelovanja specifična medicinska problematika.

Plan i program specijalizacije sastavni je dio Pravilnika o specijalističkom usavršavanju prvostupnika sestrinstva u djelatnosti hitne medicine, Ministarstva zdravstva kao i popis kompetencija (općih i posebnih) koje stječe specijalizant završetkom specijalizacije.

2. UVJETI ZA UPIS I POHAĐANJE PROGRAMA

Pravilnik u članku 13.,14. i 15. propisuje da se specijalizacija može odobriti najmanje **prvostupniku sestriinstva koji je zaposlen u radnom odnosu na neodređeno vrijeme u zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb u djelatnosti hitne medicine, koji ima odobrenje za samostalan rad i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima medicinske sestre-medicinskog tehničara u djelatnosti hitne medicine.**

Godišnju potrebu za specijalizacijama zdravstvenih radnika na temelju zahtjeva zdravstvenih ustanova u kojima su zaposleni odlukom utvrđuje ministar.

Zdravstvena ustanova podnosi Ministarstvu zahtjev za donošenje rješenja o odobrenju specijalizacije (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva). Podnositelj zahtjeva obavezan je uz zahtjev dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- ovjerenu presliku diplome o završenom preddiplomskom studiju sestriinstva
- ovjerenu presliku odobrenja za samostalan rad
- dokaz o radnom iskustvu
- ovjerenu presliku ugovora o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz specijalističko usavršavanje, sklopljen s poslodavcem
- pisanu suglasnost osobe koja se predlaže za glavnog mentora
- pisanu suglasnost osobe koja se predlaže za mentora
- pisanu suglasnost ravnatelja ovlaštene zdravstvene ustanove za provedbu specijalizacije.

3. NAPREDOVANJE I UVJETI ZA ZAVRŠETAK PROGRAMA

Pravilnik u člancima 16. do 27. propisuje da specijalizant započinje specijalizaciju u roku od 30 dana od dana primitka rješenja o odobrenju specijalizacije. O svakom prekidu specijalizacije ravnatelj zdravstvene ustanove u kojoj je specijalizant zaposlen obavezan je obavijestiti Ministarstvo. Opravdanim prekidom specijalizacije smatra se: stručno usavršavanje u inozemstvu u kontinuiranom trajanju duljem od 30 dana, roditeljski dopust, komplikacije u trudnoći te bolest specijalizanta/bolest djeteta specijalizanta u trajanju duljem od 30 dana. Ako je prekid opravdan, specijalizacija se rješenjem ministra produžuje za vrijeme za koje je prekid trajao. Uz prijavu specijalističkog ispita prilaže se potvrda ravnatelja zdravstvene ustanove o prekidu specijalizacije.

Glavni mentor i mentori upisuju stečene kompetencije u specijalističku knjižicu prema propisanom planu i programu. Obrazac specijalističke knjižice je Prilog II., ovog dokumenta, a sastavni je dio Pravilnika Ministarstva zdravstva. Ako glavni mentor ili mentor tijekom mentorstva utvrdi da specijalizant ne izvršava obveze propisane planom i programom specijalizacije, o tome pisano izvješćuje Ministarstvo te zdravstvenu ustanovu u kojoj je specijalizant zaposlen.

Nakon završenog plana i programa specijalizacije specijalizant polaže specijalistički ispit.

Specijalistički ispit polaže se najkasnije u roku od tri mjeseca od završetka specijalizacije.

Specijalistički ispit sastoji se od:

- pisanog ispita
- ispita praktičnih vještina
- rješavanje problema kroz prikaz slučaja
- usmenog ispita.

Kandidat za polaganje specijalističkog ispita (u daljnjem tekstu: kandidat) ne može pristupiti usmenom ispitu ako prije nije položio pismeni ispit, ispit praktičnih vještina i riješio problem prikazanog slučaja.

Ispitivač na specijalističkom ispitu mora ispunjavati minimalno uvjete propisane za mentora. Listu ispitivača na specijalističkim ispitima donosi ministar na prijedlog voditelja programa specijalističkog usavršavanja.

Kandidat je obavezan podnijeti Ministarstvu prijavu za polaganje specijalističkog ispita najmanje 30 dana prije pristupanja specijalističkom ispitu. Prijava sadrži podatke o kandidatu i zdravstvenoj ustanovi za čije potrebe se kandidat specijalistički usavršavao.

Uz prijavu, kandidat je obavezan priložiti:

- izvornik ili ovjerenu presliku rješenja o odobrenju specijalizacije
- uredno popunjenu specijalističku knjižicu
- potvrdu sveučilišta ili veleučilišta o odslušanim predmetima i položenim ispitima teorijskog dijela plana i programa specijalizacije.

Rješenjem o odobrenju polaganja specijalističkog ispita određuje se datum polaganja specijalističkog ispita i imenuju se tri člana i tajnik ispitne komisije od čega je jedan član najmanje prvostupnik sestrinstva specijalist u djelatnosti hitne medicine, drugi član ispitne komisije je doktor medicine specijalist hitne medicine, a treći član je najmanje prvostupnik sestrinstva specijalist u djelatnosti hitne medicine ili doktor medicine specijalist hitne medicine. Predsjednika ispitne komisije predlaže voditelj specijalističkog usavršavanja, a imenuje ga Ministarstvo.

Ako kandidat ne pristupi polaganju specijalističkog ispita ili odustane od započetog specijalističkog ispita bez opravdanog razloga, smatra se da ispit nije položio. Kandidat koji ne položi specijalistički ispit može ga ponovno prijaviti u roku koji zapisnički utvrdi ispitna komisija. Kandidat koji ne položi specijalistički ispit prvi put, može ga ponoviti u roku koji zapisnički utvrdi ispitna komisija, a koji ne može biti kraći od 30 dana, niti dulji od tri mjeseca od dana polaganja ispita.

Ako kandidat ne položi ispit drugi put, može ga još jednom ponoviti kroz daljnja tri mjeseca, a ako niti nakon ponovljenog roka ne položi specijalistički ispit, upućuje se na ponovno obavljanje specijalističkog usavršavanja u trajanju koje odredi ispitna komisija, a koje ne može biti kraće od tri mjeseca. Troškove ponovljenog ispita i troškove specijalističkog usavršavanja snosi kandidat.

Specijalistički ispit polaže se u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi, koja osigurava prostor i medicinsko-tehničku opremu za njegovo provođenje. Nakon provedenog specijalističkog ispita, ispitna komisija dostavlja zapisnik Ministarstvu.

Obrazac zapisnika o polaganju specijalističkog ispita u elektroničkom obliku, nalazi se kao Prilog III. ovog dokumenta, a sastavni je dio Pravilnika Ministarstva zdravstva

Opći uspjeh kandidata na specijalističkom ispitu ocjenjuje se ocjenom položio ili nije položio.

Ocjena se daje većinom glasova članova ispitne komisije i upisuje se uz pitanja u zapisnik.

Specijalizantu koji je položio specijalistički ispit Ministarstvo izdaje uvjerenje na obrascu koji nalazi se kao Prilog IV. ovog dokumenta, a sastavni je dio Pravilnika Ministarstva zdravstva.

Na temelju uvjerenja o položenom specijalističkom ispitu, kandidat stječe naziv »specijalist u djelatnosti hitne medicine«.

Hrvatska komora medicinskih sestara izdaje odobrenje za samostalan rad specijalistu u djelatnosti hitne medicine. U odobrenju iza stručnog naziva navodi se specijalistički naziv »specijalist u djelatnosti hitne medicine«.

4. OBLICI IZVOĐENJA PROGRAMA

Specijalizacija je oblik organiziranog stjecanja teorijskih i praktičnih stručnih znanja i znanstvenih spoznaja prema propisanom planu i programu, koja se može obavljati samo u ovlaštenim zdravstvenim ustanovama, pri čemu teorijski dio programa mora biti usklađen s praktičnim dijelom specijalističkog usavršavanja, kako bi specijalizant istovremeno usvojio teorijsko znanje i praktične vještine.

Program specijalističkog usavršavanja medicinskih sestara/tehničara u djelatnosti hitne medicine sastoji se od organizirane nastave u obliku predavanja, vježbi u kabinetu vještina, kliničkih vježbi uz sudjelovanje mentora.

Specijalističko usavršavanje se organizira u dijelu radnog vremena tijekom jednogodišnjeg programa specijalističkog usavršavanja u ukupnom opterećenju od 60 ECTS bodova. Specijalizanti upisuju cijelu akademsku godinu. Specijalizanti tijekom studija moraju odslušati i položiti:

- obvezne predmete predviđene Planom i programom u iznosu od ukupno 55 ECTS bodova
- položiti specijalistički ispit koji se vrednuje s 5 ECTS boda

Kompetencije koje se planiraju u teorijskom dijelu integrirati će se i primijeniti u praktičnom dijelu kroz vježbe. Nakon završetka edukacije, specijalizant će biti kompetentan u izvođenju šireg područja aktivnosti prvostupnika sestrinstva u djelatnosti hitne medicine.

Ova strategija temelji se na odgojno-obrazovnim ishodima prema Bloomovoj taksonomiji koji

jasno predstavljaju iskazane kompetencije odnosno očekivana znanja, vještine i sposobnosti, te vrijednosti i stavove koje specijalizanti trebaju steći i moći pokazati po uspješnom završetku određene nastavne teme. Odgojno-obrazovni ishodi iskazuju što specijalizanti trebaju znati i biti u stanju činiti, ali i način na koji će stečeno znanje, vještine i stavove trebati pokazati. Naglasak je stavljen na aktivno sudjelovanje specijalizanta uz individualizirani oblik nastavnog rada kroz različite nastavne metode rada.

Ključni cilj je razvijanje kritičkog mišljenja specijalizanta, odnosno pristup usmjeren prema rješavanju problema, kroz različite prikaze slučaja te provedbe postupaka po standardnim operativnim postupcima.

Praćenje rada i napredovanje specijalizanta je pod nadzorom iskusnog mentora, posebno tijekom obavljanja vježbi. Mentori su odgovorni za „vođenje“ specijalizanta na vježbama kao i procjenu sposobnosti specijalizanta u primjeni znanja na vježbama. Pravilnikom je propisano u članku 7. da mentor prati provođenje dijela plana i programa specijalizacije za koji je imenovan te provjerava stečena znanja i vještine specijalizanta. Provjeru znanja specijalizanta Mentor provodi putem usmenog ispita i to najmanje četiri puta godišnje te podnosi glavnom mentoru pisano izvješće o napretku specijalizanta. Ministarstvo imenuje mentora rješenjem o odobrenju specijalizacije, a jedan mentor može istovremeno imati najviše pet specijalizanata.

Mentor je odgovoran glavnom mentoru za propisano provođenje dijela plana i programa specijalizacije za koji je imenovan te za točnost podataka koje upisuje u specijalističku knjižicu koja se nalazi Prilogu II. ovog dokumenta, a sastavni je dio Pravilnika Ministarstva zdravstva.

5. TRAJANJE PROGRAMA

Program specijalističkog usavršavanja i ishodi učenja opisani su kroz kolegije. Kako bi uspješno završio specijalizaciju iz djelatnosti hitne medicine, specijalizant mora uspješno završiti sve kolegije i primijeniti navedene ishode učenja.

Pravilnikom je regulirano u članku 4. da specijalizacija traje godinu dana.

Plan i program specijalizacije definiran je Pravilnikom Ministarstva zdravstva o specijalističkom usavršavanja prvostupnika sestrinstva u djelatnosti hitne medicine i Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o specijalističkom usavršavanja prvostupnika sestrinstva u djelatnosti hitne medicine i čini njegov sastavni dio. U njemu se navodi da specijalističko usavršavanje za prvostupnike sestrinstva traje godinu dana, od čega klinička nastava i/ili praktično osposobljavanje mora biti zastupljeno s najmanje 50% ukupnog trajanja programa.

Program specijalističkog usavršavanja traje 1600 sati te specijalizant stječe 60 ECTS bodova. Program u teorijskom dijelu provode sveučilišta i veleučilišta, a u praktičnom dijelu ovlaštene zdravstvene ustanove (zdravstvene ustanove i zavodi za hitnu medicinu jedinica područne

(regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba.

Tablica 2.6.1. Prikaz plana i programa specijalističkog usavršavanja

	Sadržaj Programa	Predavanja (P)	Vježbe u kabinetu (V)	Kliničke vježbe (KV)	Ukupno Sati	ECTS
1	Organizacija, administracija i kvaliteta u hitnoj medicini	20			20	1
2	Klinička farmakologija hitne medicine i toksikologija	20			20	1
3	Komunikacija, etika i zdravstveno zakonodavstvo	20			20	1
4	Klinička propedeutika u hitnoj medicini	20		20	40	2,5
5	Anesteziologija, reanimatologija, intenzivno liječenje i liječenje boli	20			20	1
6	Hitna stanja u pedijatriji	20			100	3,5
	6.1.praktični rad u hitnom pedijatrijskom prijemu			80		
7	Hitna stanja u ginekologiji i opstetriciji	20			100	3,5
	7.1. praktični rad u rađaoni			50		
	7.2. hitni ginekološki prijem			30		
8	Hitna stanja u kirurgiji	20			20	1
9	Hitna stanja u internoj medicini	30			30	2

10	Hitna stanja u neurologiji	15			15	1
11	Hitna stanja u psihijatriji	15			55	2,5
	11.1. praktični rad u hitnom prijemu psihijatrijskih bolesnika (ukoliko nije dio OHBP-a)*			40		
12	Hitna stanja u infektologiji	15			55	2,5
	12.1. praktični rad u hitnom prijemu infektoloških bolesnika (ukoliko nije dio OHBP-a)*			40		
13	Hitna stanja u oftalmologiji i otorinolaringologiji	15			15	1
14	Izvanbolnička hitna medicina	45	50		570	16,5
	14.1 Telemedicina	5				
	14.2. Medicinska prijavno-dojavna jedinica			40		
	14.3 Rad na terenu			430		
15	Bolnička hitna medicina	50			520	15
	15.1. Trijaža			40		
	15.2. Rad u OHBP			430		
16	Specijalistički ispit					5
Ukupno		350	50	1200	1600	60

* ukoliko je hitni prijem psihijatrijskih i/ili infektoloških bolesnika dio OHBP-a, predviđeni broj sati za ta područja dodaje se radu u OHBP-u